

Wymagania dla klasy II A liceum ogólnokształcącego

Wymagania edukacyjne zostały opracowane na podstawie;

Katarzyna Panimasz „Plan wynikowy z wiedzy o społeczeństwie do programu nauczania – W centrum uwagi – dla zakresu rozszerzonego” Wyd. Nowa Era

UWAGA: aby uzyskać ocenę wyższą należy wykazać się także znajomością wymagań na oceny niższe.

Temat lekcji	Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny	Uwagi
Życie zbiorowe i jego reguły	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: zbiorowość, stosunki społeczne, społeczność, społeczeństwo, norma społeczna, instytucja społeczna, konflikt społeczny – przedstawia rodzaje norm społecznych – wymienia przykłady instytucji społecznych – podaje źródła konfliktów społecznych</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: socjologia, więź społeczna, zależność społeczna, działanie społeczne, para, krąg społeczny, publiczność, wspólnota, wartości, konformizm – charakteryzuje formy życia społecznego – wymienia i opisuje formy zbiorowości – omawia rodzaje norm społecznych – opisuje funkcje norm społecznych – przedstawia przykłady instytucji społecznych – podaje elementy konfliktów społecznych</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: zbiór społeczny, styczność przestrzenna, styczność społeczna, sankcje, anomia – wymienia i opisuje rodzaje więzi społecznych – charakteryzuje zadania instytucji społecznych – opisuje przyczyny, przejawy i skutki anomii – omawia sposoby rozwiązywania konfliktów</p> <p>5: – wyjaśnia znaczenie terminów: socjologia ogólna, socjologia szczegółowa, łączność psychiczna, innowacja, rytualizm, wycofanie, bunt, alienacja – przedstawia wpływ poglądów Augusta Comte’a, Herberta Spencera, Emila Durkheima, Maxa Webera na badania socjologiczne – charakteryzuje fazy konfliktu społecznego.</p> <p>6: – ocenia sposoby rozwiązywania konfliktów</p>	
Socjalizacja i kontrola społeczna	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: wychowanie, socjalizacja, uspołecznienie – uzasadnia, dlaczego człowiek jest istotą społeczną – tłumaczy, jaki wpływ na człowieka ma kontrola społeczna</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: natura ludzka, socjalizacja pierwotna, socjalizacja wtórna, porządek społeczny, kontrola społeczna, resocjalizacja – charakteryzuje etapy socjalizacji – wymienia czynniki socjalizacji – opisuje formy i środki kontroli społecznej</p>	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: dewiacja, stygmatyzacja – charakteryzuje różne modele socjalizacji – opisuje czynniki socjalizacji – omawia teorię stygmatyzacji społecznej – tłumaczy, na czym polega proces resocjalizacji</p> <p>5: – porównuje różne modele socjalizacji – opisuje typy socjalizacji – omawia mechanizmy procesów socjalizacyjnych</p> <p>6: – ocenia wpływ czynników socjalizacji na przystosowanie młodych ludzi do funkcjonowania w zbiorowości – ocenia skutki stygmatyzacji społecznej – ocenia skutki resocjalizacji</p>	
Grupy społeczne	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: grupa społeczna, interakcja społeczna – wymienia cechy grupy społecznej – omawia funkcjonowanie małej grupy społecznej</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: piramida Masłowa, pozycja społeczna, rola społeczna, status społeczny – charakteryzuje rodzaje grup społecznych – opisuje klasyfikację potrzeb według Abrahama Masłowa</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: kategoria statystyczna, kategoria socjologiczna, kategoria społeczna, grupy odniesienia – wymienia czynniki grupotwórcze – omawia rodzaje ról społecznych i ich wpływ na funkcjonowanie grupy społecznej – opisuje różne style kierowania grupą</p> <p>5: – wyjaśnia wpływ liczebności, interakcji i więzi społecznych, celów, wartości i norm oraz poczucia odrębności i wspólnoty na sposób funkcjonowania grupy społecznej – charakteryzuje grupy odniesienia i omawia ich wpływ na społeczne funkcjonowanie jednostki</p> <p>6: – ocenia różne style kierowania grupą</p>	
Rodzina	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminu: rodzina – wymienia cechy współczesnej rodziny</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: konkubinat, związek partnerski – omawia cechy współczesnej rodziny – charakteryzuje nowe formy rodziny – opisuje sytuację współczesnej rodziny w Polsce</p> <p>4: – przedstawia i opisuje charakter i formy rodziny na przestrzeni wieków – charakteryzuje funkcje rodziny i sposoby ich realizacji przez rodziny współczesne – omawia postawy rodzicielskie</p> <p>5: – charakteryzuje modele rodziny ze względu na typ małżeństwa, wielkość, podział władzy i miejsce zamieszkania</p> <p>6: – porównuje tradycyjny model rodziny ze współczesnym</p>	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia różne postawy rodzicielskie – ocenia sytuację współczesnej rodziny w Polsce 	
Podziały społeczne	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: struktura społeczna, klasa, warstwa</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny zróżnicowania społecznego <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: stratyfikacja społeczna, system klasowy, system warstwowy, struktura klasowo–warstwowa, struktura społeczno-zawodowa, ruchliwość społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje różne rodzaje stratyfikacji społecznej – omawia przyczyny, przejawy i skutki nierówności społecznych <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: system kastowy, ruchliwość pozioma, ruchliwość pionowa, awans, degradacja</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje różne rodzaje stratyfikacji społecznej – omawia procesy społeczne, które mają wpływ na trwałość i stabilność stratyfikacji społecznej – charakteryzuje różne rodzaje struktury społecznej – wymienia przyczyny i rodzaje ruchliwości społecznej <p>5: – wyjaśnia znaczenie terminów: kooptacja, zasada kumulatywnych korzyści</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje i porównuje strukturę społeczeństwa polskiego czasów PRL i współcześnie <p>6: – ocenia społeczne skutki nierówności społecznych</p>	
Problemy życia społecznego w Polsce	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminu: bezrobocie</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przyczyny i skutki bezrobocia <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: wykluczenie społeczne, polityka społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby zwalczania bezrobocia – charakteryzuje główne problemy społeczne w Polsce i omawia możliwości ich rozwiązania <p>4: – charakteryzuje rodzaje bezrobocia</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny i przejawy wykluczenia społecznego – charakteryzuje i ocenia sytuację niepełnosprawnych w Polsce – omawia problemy i ocenia perspektywy ludzi młodych w Polsce <p>5: – opisuje następstwa wykluczenia społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia instrumenty aktywnej polityki społecznej <p>6: – ocenia perspektywy ludzi młodych w Polsce</p>	
Zmiana społeczna	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: zmiana społeczna, rewolucja, reformy</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny i skutki zmian społecznych <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: proces społeczny, rozwój społeczny, regres społeczny, postęp społeczny, ruch społeczny</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje społeczeństwo współczesne – omawia istotę i złożoność ruchów społecznych <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: transformacja ustrojowa, ruch radykalny, ruch reformatorski, ruch emancypacyjny</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby i formy zmian społecznych oraz ocenia ich wpływ na jednostkę i społeczeństwo – opisuje reakcje na zmiany społeczne 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i charakteryzuje typy społeczeństw 5: – wyjaśnia znaczenie terminów: dyfuzja, feminizm, ruch niepodległościowy non-violence, ruch praw obywatelskich – charakteryzuje ruchy społeczne na przykładzie ruchu kobiet, ruchu niepodległościowego i ruchu praw obywatelskich 6: – ocenia ruchy społeczne na przykładzie ruchu kobiet, ruchu niepodległościowego i ruchu praw obywatelskich 	
Naród i mniejszości narodowe	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: naród, symbole narodowe, patriotyzm – wymienia czynniki narodotwórcze 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: świadomość narodowa, kosmopolityzm, rasizm, antysemityzm, nacjonalizm, mniejszość narodowa, mniejszość etniczna – charakteryzuje czynniki narodotwórcze – opisuje postawy wobec ojczyzny i narodu – przedstawia mniejszości narodowe i etniczne w Polsce 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: tożsamość narodowa, asymilacja, ksenofobia, szowinizm, wielokulturowość – opisuje koncepcję etniczno-kulturową i polityczną tworzenia się narodu – przedstawia negatywne postawy związane z postrzeganiem narodu – charakteryzuje sytuację prawną mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce 5: – wyjaśnia znaczenie terminu: rekulturacja – przedstawia poglądy Johanna G. Herdera i Romana Dmowskiego na genezę państwa – wyjaśnia przyczyny, przejawy i skutki zanikania tożsamości narodowej 6: – ocenia postawy wobec ojczyzny i narodu – ocenia negatywne postawy związane z postrzeganiem narodu 	
Procesy narodowościowe i społeczne	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminu: integracja – omawia przyczyny i przejawy konfliktów między narodami 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: migracja, imigrant – omawia przyczyny i przejawy integracji w świecie zachodnim – charakteryzuje politykę państw wobec imigrantów – przedstawia przeszkody w procesie integracji imigrantów w Europie 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: integracja kulturowa, repatriant, uchodźca – omawia konflikty etniczne na przykładzie Hiszpanii i byłej Jugosławii – charakteryzuje problem imigrantów w Polsce 5: – omawia wybrane unie regionalne świata – wymienia przykłady ważniejszych konfliktów, wojen i aktów terrorystycznych na świecie 6: – ocenia politykę państw wobec imigrantów – ocenia problem imigrantów w Polsce 	
Instytucja państwa	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: państwo, władza – wymienia cechy państwa 3: – wyjaśnia, na czym polega proces państwowotwórczy 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje cechy państwa – opisuje funkcje państwa – tłumaczy, na czym polega prawomocność władzy 4: – wyjaśnia znaczenie terminu: legitymizacja – przedstawia różne koncepcje definicji państwa – tłumaczy, na czym polega zasada samostanowienia narodów – opisuje formy legitymizacji władzy 5: – charakteryzuje i porównuje teorie dotyczące genezy państwa 6: – ocenia wpływ zasady samostanowienia narodów na kształtowanie się współczesnej Europy 	
Obywatel i obywatelstwo	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: obywatelstwo, narodowość – przedstawia prawa i obowiązki obywatela w świetle <i>Konstytucji RP</i> 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: prawo krwi, prawo ziemi – omawia zasady nabywania i zrzekania się obywatelstwa polskiego – porównuje cechy charakterystyczne obywatelstwa z wyznacznikami narodowości – wymienia uprawnienia wynikające z posiadania obywatelstwa unijnego 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: obywatelskość, cnota obywatelska – określa dokonania postaci: Henry’ego Davida Thoreau, Martina Lutera Kinga, Mahatmy Gandhiego – opisuje i porównuje wzorce obywatelstwa na przestrzeni dziejów – charakteryzuje postawę obywatelskiego nieposłuszeństwa – omawia uznany kanon cnot obywatelskich 5: – przedstawia historyczne i współczesne przykłady obywatelskiego nieposłuszeństwa 6: – ocenia postawę obywatelskiego nieposłuszeństwa 	
Polityka i kultura polityczna	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminu: polityka – przedstawia różne interpretacje pojęcia polityki 3: – wyjaśnia znaczenie terminu: przywódca polityczny – opisuje cechy charakterystyczne przywódców politycznych – wyjaśnia zależności między polityką a moralnością 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: mąż stanu, kultura polityczna – opisuje proces kreowania przywódców politycznych i sposoby sprawowania przez nich władzy – omawia elementy kultury politycznej – wymienia i charakteryzuje rodzaje kultury politycznej 5: – omawia poglądy Arystotelesa, Niccola Machiavellego, Carla Schmitta i Michela Foucaulta na istotę polityki – przedstawia klasyfikację polityków według teorii Maxa Webera – wyjaśnia związki między zjawiskami politycznymi a czynnikami kulturowymi 6: – opisuje i ocenia kulturę polityczną w Polsce 	
Ideologie, doktryny i	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, doktryna polityczna, program polityczny 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

<p>programy polityczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zależności między światopoglądem, ideologią, doktryną i programem politycznym 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: światopogląd, konserwyzm, liberalizm, socjaldemokracja, chrześcijańska demokracja – tłumaczy źródła współczesnych doktryn politycznych – charakteryzuje doktrynę konserwyzmu, liberalizmu, socjaldemokracji i chrześcijańskiej demokracji 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: faszyzm, nazizm, komunizm, socjalizm, idea wodzostwa, korporacje, marksizm, rewolucja proletariacka, dyktatura proletariatu, stalinizm – charakteryzuje historyczne i współczesne sposoby klasyfikacji nurtów myśli politycznej – omawia cechy charakterystyczne ideologii totalitarnych 5: – wyjaśnia znaczenie terminów: korporacje, socjalizm utopijny, socjalizm naukowy, zasada subsydiarności, solidaryzm społeczny – porównuje doktrynę konserwyzmu, liberalizmu, socjaldemokracji i chrześcijańskiej demokracji – zestawia cechy charakterystyczne ideologii totalitarnych 6: – ocenia ideologie totalitarne – ocenia doktrynę konserwyzmu, liberalizmu, socjaldemokracji i chrześcijańskiej demokracji 	
<p>Systemy partyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: partia polityczna, ordynacja wyborcza – omawia cechy charakterystyczne partii politycznej 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: partia masowa, system jednopartyjny, system dwupartyjny, system wielopartyjny bez partii dominującej, system wyborczy – opisuje funkcje partii politycznych – charakteryzuje wybrane systemy partyjne i podaje ich przykłady 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: koteria arystokratyczna, klub polityczny, system dwupółpartyjny, system wielopartyjny z partią dominującą, ordynacja większościowa, ordynacja proporcjonalna, próg wyborczy – przedstawia proces powstawania partii politycznych – charakteryzuje różne rodzaje partii politycznych – opisuje wybrane systemy partyjne i podaje ich przykłady 5: – przedstawia zależności między systemem partyjnym a systemem wyborczym – porównuje ordynację większościową z proporcjonalną – charakteryzuje polską i europejską scenę polityczną 6: – ocenia ordynację większościową i proporcjonalną 	
<p>Społeczeństwo obywatelskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminu: społeczeństwo obywatelskie – wymienia podmioty społeczeństwa obywatelskiego 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: stowarzyszenie, fundacja – opisuje podmioty społeczeństwa obywatelskiego – omawia czynniki wpływające na funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego – charakteryzuje rodzaje organizacji pozarządowych w Polsce 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: kapitał społeczny, organizacja pożytku publicznego – przedstawia rozumienie społeczeństwa obywatelskiego na przestrzeni dziejów 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> – określa, jaki wpływ na rozwój społeczeństwa obywatelskiego ma kapitał społeczny – charakteryzuje zasady i cele funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce 5: – przedstawia, porównuje i ocenia poglądy Johna Locke’a, Georga Wilhelma Hegla i Alexisa de Tocqueville’a dotyczące społeczeństwa obywatelskiego 6: – ocenia wpływ kapitału społecznego na rozwój społeczeństwa obywatelskiego 	
<p>Demokracja – zasady i procedury</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: demokracja, wolność, równość, sprawiedliwość, wybory – omawia wartości będące fundamentem współczesnej demokracji 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: cenzus, demokracja bezpośrednia, demokracja przedstawicielska (pośrednia), demokratyzacja, referendum – charakteryzuje zasady współczesnej demokracji – omawia zasady prawa wyborczego 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, inicjatywa ludowa, recall – przedstawia rodzaje równości i sprawiedliwości – charakteryzuje wybory w Polsce – omawia formy demokracji bezpośredniej i podaje ich przykłady – wymienia i opisuje rodzaje referendum 5: – wyjaśnia, na czym polega zjawisko fal demokratyzacji oraz jakie są jego uwarunkowania i skutki – omawia polskie tradycje demokratyczne 6: – ocenia znaczenie i przestrzeganie zasad i wartości demokratycznych we współczesnej demokracji 	
<p>Modele ustrojowe państw demokratycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: monarchia, republika, państwo unitarne, państwo złożone – wymienia rodzaje form rządów państw współczesnych – określa rodzaje reżimu politycznego państw współczesnych – podaje rodzaje ustroju terytorialno-prawnego państw współczesnych 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: system polityczny, wotum zaufania, wotum nieufności, państwo wyznaniowe, państwo ateistyczne, konkordat – charakteryzuje rodzaje form rządów państw współczesnych – omawia rodzaje reżimu politycznego państw współczesnych – przedstawia rodzaje ustroju terytorialno-prawnego państw współczesnych 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: reżim polityczny, federacja, konfederacja, unia, system parlamentarno-gabinetowy, system kanclerski, system prezydencki, system półprezydencki, system parlamentarno-komitetowy, odpowiedzialność polityczna, odpowiedzialność konstytucyjna, państwo neutralne światopoglądowo – opisuje modele ustrojowe współczesnych państw demokratycznych – charakteryzuje systemy polityczne USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji i Szwajcarii – omawia relacje między władzą świecką i duchowną we współczesnym państwie 5: – wyjaśnia znaczenie terminów: kontrasygnata, konstruktywne wotum nieufności, weto zawieszające – porównuje modele ustrojowe współczesnych państw demokratycznych 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<p>– przedstawia relacje między władzą ustawodawczą i wykonawczą w systemie parlamentarno-gabinetowym, kanclerskim, prezydenckim, półprezydenckim i parlamentarno-komitetowym</p> <p>6: – charakteryzuje i ocenia relacje między państwem a Kościołem w Polsce</p>	
<p>Władza ustawodawcza w państwie demokratycznym</p>	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: organ państwa, parlament, mandat, immunitet parlamentarny</p> <p>– przedstawia rolę i zadania izb parlamentu</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: urząd, legislatura, kadencja, większość zwykła, większość bezwzględna, większość kwalifikowana, ordynacja wyborcza, klub parlamentarny, koalicja rządowa, opozycja</p> <p>– charakteryzuje funkcje parlamentu</p> <p>– omawia sposoby podejmowania decyzji na forum parlamentu</p> <p>– opisuje sposoby przeprowadzania wyborów do parlamentu,</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w działalności parlamentarzystów pełni mandat poselski i immunitet</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: aparat państwowy, tryb sesyjny, tryb permanencji, komisja zwyczajna, komisja nadzwyczajna, komisja śledcza, kworum, system większościowy, system proporcjonalny, mandat wolny, mandat imperatywny, immunitet formalny, immunitet materialny, dyscyplina klubowa</p> <p>– omawia klasyfikację organów państwowych</p> <p>– przedstawia strukturę parlamentu</p> <p>– wymienia sposoby funkcjonowania parlamentu</p> <p>– charakteryzuje rolę i zadania komisji parlamentarnych</p> <p>– wyjaśnia sposób powstawania koalicji rządowej i opozycji oraz relacje między nimi</p> <p>5: – omawia zależności między parlamentarną i partyjną działalnością parlamentarzystów</p> <p>6: – ocenia zasadność funkcjonowania immunitetu parlamentarnego w Polsce.</p>	
<p>Władza wykonawcza w państwie demokratycznym</p>	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: głowa państwa, rząd</p> <p>– charakteryzuje rodzaje głów państwa</p> <p>– opisuje skład i zadania rządu</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: egzekutywa, biurokraci</p> <p>– omawia funkcje i zasady organizacji władzy wykonawczej</p> <p>– charakteryzuje sposoby wybierania głów państwa i zakres ich kompetencji</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: egzekutywa polityczna, egzekutywa urzędnicza</p> <p>– omawia czynniki wpływające na pozycję premiera w rządzie i państwie</p> <p>– przedstawia rolę biurokratów w zarządzaniu państwem</p> <p>5: – charakteryzuje relacje między władzą wykonawczą a władzą ustawodawczą i elektoratem w systemie prezydenckim, półprezydenckim, parlamentarno-gabinetowym, parlamentarno-komitetowym i kanclerskim</p> <p>6: – ocenia wady i zalety monarchii i republiki</p> <p>– ocenia wpływ biurokratów na sposób funkcjonowania państwa</p>	
<p>Współczesna demokracja – problemy i</p>	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: bezpieczeństwo socjalne, patologia, korupcja</p> <p>– opisuje rodzaje korupcji i podaje jej przykłady</p>	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

zagrożenia	<p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: emancypacja, demagogia – podaje sposoby i przykłady walki z korupcją na przykładzie Polski – opisuje wpływ bezpieczeństwa socjalnego na stabilność systemu demokratycznego</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: partycypacja obywatelska, antyglobalizm, alterglobalizm, populizm, nepotyzm, klientelizm – omawia cechy charakterystyczne partycypacji obywatelskiej – przedstawia narzędzia partycypacji obywatelskiej – opisuje zjawiska populizmu i demagogii oraz ich wpływ na współczesną demokrację</p> <p>5: – charakteryzuje ruchy obywatelskiego sprzeciwu i emancypacji oraz ich znaczenie dla współczesnej demokracji – przedstawia wpływ nepotyzmu i klientelizmu na funkcjonowanie państwa demokratycznego</p> <p>6: – ocenia wpływ bezpieczeństwa socjalnego na stabilność systemu demokratycznego – ocenia wpływ korupcji na funkcjonowanie państwa i relacje między obywatelami a państwem – porównuje i ocenia zjawiska populizmu i demagogii oraz ich wpływ na współczesną demokrację – ocenia wpływ nepotyzmu i klientelizmu na funkcjonowanie państwa demokratycznego</p>	
<i>Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej</i>	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminu: konstytucja – wymienia zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>3: – opisuje funkcje konstytucji – charakteryzuje zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>4: – prezentuje atrybuty konstytucji jako ustawy zasadniczej – omawia polskie tradycje konstytucyjne – przedstawia strukturę <i>Konstytucji RP</i> z 1997 r., – opisuje procedurę zmiany ustawy zasadniczej – charakteryzuje rodzaje stanów nadzwyczajnych, sposoby ich wprowadzania i kompetencje organów państwa w tym zakresie</p> <p>5: – omawia system rządów w Polsce, – przedstawia relacje między prawem krajowym i międzynarodowym, w tym unijnym</p> <p>6: – formułuje argumenty uzasadniające lub odrzucające konieczność zmiany <i>Konstytucji RP</i> – ocenia realną możliwość zmiany ustawy zasadniczej.</p>	
Parlament Rzeczypospolitej Polskiej	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm, senat – charakteryzuje skład i zadania parlamentu polskiego</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: czynne prawo wyborcze, bierne prawo wyborcze, inicjatywa ustawodawcza, Zgromadzenie Narodowe – charakteryzuje strukturę i funkcje parlamentu polskiego – opisuje cechy charakterystyczne wyborów do sejmu i senatu – omawia obowiązki, zadania i uprawnienia posłów i senatorów – tłumaczy, na czym polega kontrolna funkcja parlamentu – omawia rolę i zadania Zgromadzenia Narodowego</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: dieta poselska, absolutorium, interpelacja poselska, zapytanie poselskie – omawia rolę i zadania senatu w strukturze parlamentaryzmu polskiego</p>	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sposób funkcjonowania sejmu i senatu – określa uwarunkowania, w jakich może nastąpić skrócenie kadencji parlamentu w Polsce – opisuje proces legislacyjny w parlamencie polskim – przedstawia tryb uchwalania ustawy budżetowej – wymienia uprawnienia parlamentu w zakresie powoływania i odwoływania organów władzy publicznej 5: – opisuje skład, zadania i funkcje organów wewnętrznych sejmu i senatu – charakteryzuje uprawnienia parlamentu wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej 6: – ocenia rolę i zadania senatu w strukturze parlamentaryzmu polskiego 	
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: inicjatywa ustawodawcza, weto ustawodawcze – określa uprawnienia Prezydenta RP wobec parlamentu, rządu i władzy sądowniczej – wymienia kompetencje Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: desygnacja, Rada Bezpieczeństwa Narodowego – charakteryzuje zasady wyboru Prezydenta RP – omawia uprawnienia Prezydenta RP wobec parlamentu, w relacjach z rządem oraz wobec władzy sądowniczej – przedstawia kompetencje Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa i w polityce zagranicznej 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: prezydentura arbitrażowa, arbitraż ustrojowy, arbitraż polityczny, Rada Gabinetowa, odpowiedzialność konstytucyjna, odpowiedzialność polityczna, prerogatywy – przedstawia model prezydentury w Polsce – opisuje pozycję prezydenta w systemie rządów w Polsce – omawia zakres odpowiedzialności Prezydenta RP 5: – omawia uwarunkowania i skutki zawieszenia lub usunięcia Prezydenta RP z urzędu – wyjaśnia, w jakich okolicznościach następuje opróżnienie urzędu Prezydenta RP – wymienia najistotniejsze prerogatywy Prezydenta RP 6: – ocenia pozycję Prezydenta RP w systemie ustrojowym państwa polskiego 	
Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: premier, minister, wojewoda – wymienia kompetencje Rady Ministrów 3: – wyjaśnia znaczenie terminu: służba cywilna – omawia skład Rady Ministrów – opisuje procedurę powoływania rządu – przedstawia strukturę i zadania administracji rządowej – charakteryzuje kompetencje wojewody 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: rząd większościowy, rząd mniejszościowy, administracja zespolona, administracja niezespolona – przedstawia uwarunkowania, w jakich może nastąpić zmiana rządu i ministrów w trakcie trwania kadencji sejmu – omawia sposób pociągania całej Rady Ministrów i poszczególnych ministrów do odpowiedzialności politycznej przed sejmem – omawia zadania i sposób funkcjonowania służby cywilnej w Polsce 5: – wyjaśnia okoliczności, w jakich powoływany jest rząd mniejszościowy oraz określa sposób jego funkcjonowania 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<p>6: – ocenia pozycję premiera w systemie ustrojowym państwa polskiego – ocenia sposób funkcjonowania służby cywilnej w Polsce</p>	
Sądy i trybunały	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminu: wymiar sprawiedliwości – przedstawia strukturę sądownictwa w Polsce – wymienia konstytucyjne zasady działania sądów</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: skarga konstytucyjna, odpowiedzialność konstytucyjna – opisuje strukturę sądownictwa w Polsce – charakteryzuje konstytucyjne zasady działania sądów – omawia kompetencje Sądu Najwyższego, Trybunału Stanu, Trybunału Konstytucyjnego</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: kasacja, pismo procesowe – omawia strukturę i kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa – przedstawia strukturę Sądu Najwyższego, Trybunału Stanu, Trybunału Konstytucyjnego – opisuje sposób funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego – tłumaczy, jaką funkcję pełni skarga konstytucyjna</p> <p>5: – wyjaśnia, jaką rolę w państwie pełni Krajowa Rada Sądownictwa – omawia elementy skargi konstytucyjnej</p> <p>6: – ocenia znaczenie skargi konstytucyjnej dla funkcjonowania państwa</p>	
Organy kontroli państwowej, ochrony prawa i zaufania publicznego	<p>2: – wymienia zadania i działalność Urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich – opisuje zadania i działalność policji</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: zasada apolityczności, lustracja – charakteryzuje działalność kontrolną NIK – przedstawia zadania i działalność KRRiT</p> <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminu: kasacja – omawia zadania i działalność IPN – wymienia osoby podlegające obowiązkowi lustracyjnemu – charakteryzuje procedurę lustracyjną – opisuje zadania i działalność UOKiK – przedstawia zadania i działalność UKE</p> <p>5: – przedstawia strukturę NIK, prokuratury i IPN – omawia sposób powoływania prezesa Najwyższej Izby Kontroli, rzecznika praw obywatelskich, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, prokuratora generalnego, prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej</p> <p>6: – ocenia zasadność prowadzenia lustracji w Polsce</p>	
Samorząd terytorialny w Polsce	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminów: samorząd, gmina, powiat, województwo – przedstawia strukturę samorządu terytorialnego w Polsce</p> <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminu: decentralizacja – charakteryzuje różne formy samorządu</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia cechy charakterystyczne samorządu terytorialnego w Polsce – opisuje zadania własne gminy, powiatu i województwa – przedstawia skład i zadania organów stanowiących i wykonawczych gminy, powiatu i województwa 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: subwencja, dotacja – przedstawia zakres zadań samorządu terytorialnego – określa warunki, w jakich może się odbyć referendum lokalne – wymienia źródła dochodów samorządu lokalnego 5: – omawia procedurę uchwalania budżetu jednostek samorządowych – wyjaśnia, kto i w jaki sposób sprawuje nadzór nad samorządem terytorialnym 6: – ocenia funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce 	
<p>Kultura i pluralizm kulturowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura, kultura wysoka, kultura masowa, kultura narodowa, kultura ludowa, tolerancja – wymienia cechy charakterystyczne kultury wysokiej i masowej oraz kultury narodowej i ludowej 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: subkultura, akceptacja – omawia źródła i cechy charakterystyczne kultury wysokiej i masowej oraz kultury narodowej i ludowej – opisuje rodzaje subkultur i podaje ich przykłady – porównuje postawy tolerancji i akceptacji 4: – wyjaśnia znaczenie terminów: folklor, kontrkultura, pluralizm kulturowy, wielokulturowość, multikulturalizm – wyjaśnia różnice między opisową a normatywną definicją kultury – opisuje formy folkloru – omawia przyczyny narodzin kontrkultury i charakteryzuje różne rozumienia tego pojęcia 5: – wyjaśnia znaczenie terminów: etnografia, folklorizm – porównuje cechy charakterystyczne kultury wysokiej i masowej oraz kultury narodowej i ludowej – określa zależność między religią a kulturą i życiem publicznym w Polsce – omawia proces przechodzenia od pluralizmu kulturowego do wielokulturowości 6: – ocenia zjawiska pluralizmu kulturowego i wielokulturowości, a także ich wpływ życie społeczne oraz kulturalne 	
<p>Współczesne spory światopoglądowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2: – wyjaśnia znaczenie terminów: aborcja, eutanazja – omawia istotę współczesnych sporów światopoglądowych na przykładzie aborcji, eutanazji i kary śmierci 3: – wyjaśnia znaczenie terminów: inżynieria genetyczna, GMO – omawia osiągnięcia inżynierii genetycznej – charakteryzuje problem równouprawnienia mniejszości seksualnych 4: – wyjaśnia znaczenie terminu: eugenika – przedstawia założenia <i>Powszechnej deklaracji o genomie ludzkim i prawach człowieka</i> – omawia etyczną stronę badań genetycznych 5: – formułuje własne stanowisko w sporze – przedstawia argumenty popierające lub krytykujące różne postawy wobec sporów światopoglądowych 6: – ocenia osiągnięcia inżynierii genetycznej 	

ZESPÓŁ SZKÓŁ im. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W SOCHACZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia etyczną stronę badań genetycznych – ocenia uregulowania prawne dotyczące aborcji i kary śmierci w Polsce – ocenia problem równouprawnienia mniejszości seksualnych 	
Opinia publiczna	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminu: opinia publiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnice między opinią publiczną a opinią społeczną <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminów: sondaż, ankieta, wywiad, sonda</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę opinii publicznej i opisuje najczęściej stosowane metody jej badania <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminów: public relations, marketing polityczny, próba reprezentatywna</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia proces kształtowania się opinii publicznej – opisuje public relations i marketing polityczny – przedstawia wpływ opinii publicznej na decyzje polityczne <p>5: – przedstawia historię badań opinii publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia ośrodki badań opinii publicznej w Polsce – porównuje public relations z marketingiem politycznym <p>6: – ocenia wpływ opinii publicznej na życie społeczne i polityczne na przykładzie współczesnej Polski</p>	
Środki masowego przekazu	<p>2: – wyjaśnia znaczenie terminu: media</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia funkcje mediów i tłumaczy, na czym polega zasada wolności słowa <p>3: – wyjaśnia znaczenie terminu: globalna wioska</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia klasyfikację środków masowego przekazu – określa, na czym polega niezależność i pluralizm mediów <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminu: tabloid</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje kierunki rozwoju mediów na świecie i w Polsce – uzasadnia, dlaczego media nazywane są „czwartą władzą” – omawia etyczne zasady mediów i pracy dziennikarzy <p>5: – przedstawia zadania Rady Etyki Mediów</p> <p>6: – ocenia rolę i funkcje mediów w polskim życiu publicznym</p>	
Edukacja w XXI w.	<p>2: – omawia zadania współczesnej szkoły w zakresie nauczania i wychowania</p> <p>3: – wyjaśnia, na czym polega proces uczenia się przez całe życie</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rolę społeczną szkoły dawniej i współcześnie <p>4: – wyjaśnia znaczenie terminu: edukacja nieformalna</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wpływ współczesnej szkoły na kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego <p>5: – analizuje rozwój szkolnictwa na przestrzeni dziejów</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia programy unijne realizujące ideę uczenia się przez całe życie <p>6: – ocenia wpływ współczesnej szkoły na kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ uczenia się przez całe życie na współczesne społeczeństwo 	